

فهرست

فصل اول : مسئله یا طرح تحقیق

- ۱-۱ مقدمه
- ۱-۲ بیان مسئله
- ۱-۳ اهداف و ضرورت انجام تحقیق
 - ۱-۳-۱ روابط اجتماعی
 - ۱-۳-۲ اوقات فراغت
 - ۱-۳-۳ وضعیت اقتصادی
 - ۱-۳-۴ منزلت اجتماعی
 - ۱-۳-۵ مهارت
 - ۱-۳-۶ مصرف کالاهای فرهنگی
- ۱-۴ اهداف تحقیق
- ۱-۵ فرضیات تحقیق
 - ۱-۵-۱ فرضیه اصلی
 - ۱-۵-۲ فرضیات فرعی
- ۱-۶ متغیرهای تحقیق
 - ۱-۶-۱ متغیر مستقل
 - ۱-۶-۲ متغیر وابسته
- ۱-۷ تعریف اصطلاحات

فصل دوم : ادبیات یا بیشینه تحقیق

- ۲-۱ مقدمه
- ۲-۲ بررسی نظریه ها و متون مربوط به موضوع تحقیق
 - ۲-۲-۱ پیر بوردیو
 - ۲-۲-۲ ماکس وبر
 - ۲-۲-۳ تارو
 - ۲-۲-۴ نظریه مهارت
 - ۲-۲-۵ میشل سوبل
 - ۲-۲-۶ آنتونی ویل
- ۲-۳ تحقیقات انجام شده در ارتباط با موضوع
- ۲-۴ نتیجه گیری

فصل سوم : روش انجام تحقیق

- ۳-۱ مقدمه
- ۳-۲ روش تحقیق
- ۳-۳ مدل تحقیق
- ۳-۴ جامعه آماری
- ۳-۵ حجم نمونه
- ۳-۶ روشها یا ابزارهای گردآوری داده ها
- ۳-۷ روایی و پایایی روش
- ۳-۸ شیوه اجرای روش

فصل چهارم : ارائه و تجزیه تحلیل داده ها

- ۴-۱ مقدمه
- ۴-۲ تجزیه و تحلیل توصیفی داده ها
- ۴-۳ تجزیه و تحلیل استنباطی داده ها
- فصل پنجم : خلاصه ، نتیجه گیری و پیشنهادها

- ۵-۱ خلاصه
- ۵-۲ نتایج
- ۵-۳ بحث و تغییر نتایج

فصل اول

مسئله یا طرح تحقیق

- ۱-۱ مقدمه
- ۱-۲ بیان مسئله
- ۱-۳ اهمیت و ضرورت انجام تحقیق
- ۱-۴ اهداف تحقیق
- ۱-۵ فرضیات تحقیق
- ۱-۶ متغیرهای تحقیق
- ۱-۷ تعریف اصلاحات

۱-۱ مقدمه

سبک زندگی^۱ و موقعیت شغلی یکی از کلیدی ترین مفاهیم دوعلم اجتماعی نوین است و درگذر زمان به جایگاه مفاهیمی مثل طبقه اجتماعی^۲ و منزلت اجتماعی^۳ نزدیک می شود.

مردم در مناسبات متقابل خود با دیگران، آنان را از نظر پایگاه اجتماعی در موقعیت های بالا و پایین طبقه بندی می کنند، به همین لحاظ حافظه جامعه دارای بخش های متفاوت و متشکل از قشرهای گوناگون می شود که با نظام سلسله مراتبی موجود، مطابقت دارد. آنهایی که توانا و قدرتمند هستند در لایه بالای جامعه و دیگران در لایه های پایین قرار می گیرند. (کاظم پور: ۴)

ظهور جامعه مدرن بواسطه فزونی کالاهای مادی از یک سو و دموکراتیزه شدن مصرف و عمومیت یافتنی آن از سوی دیگر به انشعابی شدن زندگی روزمره می انجامد و همین امر نشان دهنده اهمیت روز افزون سبک زندگی در جامعه معاصر می باشد. سبک زندگی نتیجه همه گزینش ها، ترجیحات و رفتارهایی است که فرد در ارتباط با کالاهای مادی و فرهنگی انجام می دهد. (رستگار)

طبقه بندی های ذکر شده در طول زمان و نوع کنشهای متقابل میان افراد جامعه تاثیرات شگرفی بر انتخاب شغل، پایگاه اجتماعی، سبک مهارت، انگیزه ارتقاء موقعیت و... گذاشته است، بطوری که این تاثیرات خود، تاثیر بر شکل جاری زندگی (سبک زندگی) نهاده است بدین معنی که وجود قشر بندی های اجتماعی باعث تغییرات و دگرگونی های در سبک زندگی می شود.

ما با مطالعه سبک زندگی می توانیم به مطالعات کلان و راهبردی بپردازیم و بسته به گرایش علوم

¹. style of life

². social class

³. social status

اجتماعي يا فرهنگي ، راهکارهاي کاربردي را ارايه کنيم که پا سخگوي مسایل اجتماعي با شد . ارائه راه حل جزيي ، نه تنها مشکل گشا نيست که خود مشکل ساز است و در بستري آرامش بخش و در زمينه ايي ، چالش انگيز مي شود . اما باشناخت سبک زندگي و تناسبات آن ، نگاه ما به مسئله اجتماعي دگرگون مي شود و نسخه هانيز راه گشا . (عبدالهي)

۱-۲ بيان مسئله

پژوهش حاضر در جستجوي آن است که با سنجش تجربی مفهوم «سبک زندگي» ، رابطه ميزان تأثير گذاري موقعيت شغلي رابا انواع گوناگون سبک زندگي مورد مطالعه قرار دهد .

اينجا وديدها فرا روي مقرر مي گيرد . سبک زندگي و موقعيت شغلي درباب موقعيت شغلي در برنامه ريزي هاي توسعه نيروي انساني ، مهمترين عامل درجهت تحقيق اهداف تلقي مي شود . دراين راستا ، اين سؤال که چرا خلایق مختلفند ، براي درک رفتار انسان ضرورت اساسي داشته است . اختلافات فردي باعث بسياري از تفاوتهاي رفتار انساني است و نخستين سرچشمه امتيازات شخصيت آدمي است . لذا شناخت خصلت ها ، توانمندی ها و ناتوانايي ها ، نگرش ها و نيز درک و فهم علل رفتارهاي او و پيش بيني عملکردها و کنشها بيش از دير باز مورد علاقه اندیشمندان علوم اجتماعي مانند روانشناسان ، مردم شناسان ، متفکران تعليم و تربيت و جامعه شناسان بوده است . (بلاک . ۱۹۸۱)

بدون شك تطبيق توانايي ها و استعدادهاي فردبا مشاغل مورد علاقه سبب کارآرایی و ثمر بخشي بيشتري ، بهبود كيفيت کار ، موفقيت و رضائيت او مي شود . مطالعات نشان داده است که ممکن است مشکلات مشترک سازمانها ، واقعاً با عوامل شخصيتي مرتبط باشد (همان)

وجود این عوامل شخصیتی و عناصر تشکیل دهنده آن ، مثل خصیلت ها، توانمندی ها و نگرشها و... در روند زندگی تأثیرات فراوانی را بر جای می گذارند، تأثیراتی در روابط اجتماعی م صرف کالاً، کسب مهارت و... که در حالت کلی آن سبک زندگی را تحت تأثیر قرار می دهد .

از منظری دیگر سبک زندگی به شیوه زندگی طبقات گوناگون اجتماعی اطلاق می شود . هر طبقه ایی سبک زندگی ویژه ، رویکردها و باور داشتهای مخصوص و مقبول خود را دارد .

طبقه اجتماعی مادر زادی هر فرد در نحوه زندگی ، تعداد سالهای عمر، سلامتی روانی ، تحصیلات ، شغل ، رفتار سیاسی ، ثبات زناشویی ، وابستگی مذهبی ، مشارکت اجتماعی و رویکردهایش تأثیر تعیین کننده ایی دارد (کوئن : ۱۹۸)

- امید زندگی :^۴

این نکته در مجموع ثابت شده است که هر چه منزلت اجتماعی فرد بالاتر باشد ، امید زندگی نیز طولانی تر است . (کوئن : ۱۹۹)

- سلامتی روانی :

سلامتی روانی نیز به طبقه اجتماعی بستگی دارد . هر چه طبقه اجتماعی فرد بالاتر باشد ، احتمال اختلال روانی کمتر است (همان)

- تحصیلات :

سطح تحصیلات یک فرد نیز به طبقه اجتماعی بستگی دارد . معمولاً هر چه طبقه اجتماعی شخص بالاتر باشد ، سطح تحصیلات وی نیز بالاتر است . (همان)

- شغل :^۵

⁴ .Life –expectancy

⁵ .occupation

اعضای طبقه پایین تر معمولاً به مشاغل یدی بدون مهارت یا نیمه ماهر اشتغال دارند اما اعضای طبقات متوسط و بالا در مشاغل تخصصی و مدیریت کار می کنند. (همان)

- رفتار سیاسی :

طبقه اجتماعی مهمترین عامل در تعیین رویکردی و رفتار سیاسی افراد بشمار می آید. اعضای طبقه پایین معمولاً به اندازه طبقات بالا علاقه به مشارکت سیاسی ندارند. (همان)

- ثبات زناشویی :

در جوامع صنعتی ثبات زناشویی در میان طبقات بالاتر، بویژه طبقه متوسط، از طبقات پایین تر بیشتر است و کمتر با طلاق، جدایی و از هم گسیختگی روبروست. (همان)

- وابستگی مذهبی :

اعضای طبقه پایین تر در برابر جاذبه های مذهبی بیشتر واکنش عاطفی دارند. اعضای طبقه متوسط گرایش بریک مبنای اخلاقی و عقلانی دارند و اعضای طبقه بالا دوست دارند که سمت های رهبری را دست بگیرند. (همان)

- مشارکت اجتماعی^۶ :

معمولاً هرچه طبقه اجتماعی فرد بالاتر باشد، احتمال مشارکت و درگیریش در فعالیتهای اجتماعی بیشتر است. (همان)

نمونه ایی از تأثیرات طبقه اجتماعی بر سبک زندگی دارای ابعاد وسیع و بحث برانگیزی است، که هر کدام به نوبه خود جایگاه و فضای خاصی برای تحلیل طلب می کند. همانطور که گفته شد مساله اساسی این تحقیق تأثیر موقعیت شغلی بر سبک زندگی است که در اینجا بدلیل وسعت عناصر تشکیل دهنده به مواردی مثل، روابط اجتماعی - اوقات فراغت - منزلت

⁶. social participation

اجتماعي - مصرف كالاهاي فرهنگي - وضعيت اقتصادي وكسب
مهارت بسنده كرديم .
اميد است اين تحقيق راهگشا ومؤثر در روند زندگي باشد .

۱-۳ اهمیت و ضرورت انجام تحقیق

کارگران و کارکنان انسانی مؤثر و تلا شگر ، جمعیت قابل توجهی از جامعه ماراتشکیل می دهند و این درحالی است که توانایی های آنان در خانواده و حوزه های دیگر جامعه مانند حوزه های اجتماعی اقتصادی و فرهنگی کاملاً مشهود و غیر قابل انکار است . بطوریکه با تحولات تکنولوژیک ، حضور کارگران و کارکنان در جامعه به دلایل مختلف (استفلال مالی - زندگی مستقل و...) رشد پیدا کرده است .

ازسوی دیگر نیازهای جامعه به تخصص های مختلف باعث شده است تا قابلیتها و پتانسیل های نهفته (در کارگران و کارمندان) شکوفا شود و به آنان بعنوان بخشی از جمعیت فعال اقتصادی کشور نگریسته شود ، بطوری که با استقرار در موقعیت های اجتماعی و با بهره مندی سرمایه های اقتصادی و فرهنگی جامعه ، بکارگیری شیوه های زندگی و نیز ذوق و سلیقه های گوناگون در میان (کارگران و کارمندان) امری اجتناب ناپذیر نشده است . به این لحاظ انجام پژوهشهای بسیار در مطالعات مربوط به سبک زندگی را ازسوی پژوهشگران علوم اجتماعی ضروری ساخته است . (عزتی . ۱۳۸۸)

سبک زندگی همان بخشی از زندگی است که عملاً تحقق می یابد . طیف کامل فعالیتهایی است که افراد در زندگی روزمره انجام می دهند . در عرصه های مختلف زندگی با مجموعه رفتارهایی روبرو هستیم که یک ویژگی محوری بر آن حاکم است ، مانند سبک زندگی در زمینه های مصرف فرهنگی ، بهداشتی یا ... و بررسی رابطه بین سبک زندگی هر عرصه با عرصه های دیگر موضوع پژوهشهای تجربی بسیاری می تواند باشد . شرط تحقق سبک زندگی انتخاب است (خادمیان : ۲۵)

آنچه ضروری بنظر می رسد بررسی تأثیرات منزلت شغلی بر عناصر سبک زندگی است که متشکل از روابط اجتماعی - اوقات فراغت - وضعیت اقتصادی - منزلت اجتماعی - مهارت

و صرف كالاهاي فرهنگي مي باشد ، كه مي تواند در جهت كاهش آسيبهاي اجتماعي ، رواني و جمعيتي كه منعت از محل كار مي باشد ، نقش مهمي داشته باشد .

در اين قسمت به لحاظ اهميت موضوع ، به ماهيت اين عناصر مي پردازيم و هر كدام را از منظر جامعه شناختي مورد بررسي قرار مي دهيم .